

Onderzoek naar paarverblijfplaatsen vleermuizen

De Ruiting 5 te Esch

1^e Deel vleermuisonderzoek augustus/september 2020

Nader onderzoek vleermuizen De Ruiting 5 te Esch

In opdracht van:

Michel van de Sande
De Ruiting 5
5269 KE Esch

Contactpersoon:

Michel van de Sande

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:

M. Lomans

Datum: 29-09-2020

Inhoud

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel nader onderzoek	3
2. Beschrijving plangebied	4
2.1 Ligging en beschrijving plangebied.....	4
2.2 Geplande ingreep en aanleiding nader onderzoek	4
3. Onderzoek vleermuizen.....	5
3.1 Werkwijze	5
4. Onderzoeksresultaten paarverblijfplaatsen	6
5. Conclusie onderzoek paarverblijfplaatsen.....	6

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft plannen om de locatie De Ruiting 5 in Esch te herontwikkelen. Daarbij wordt o.a. de bestaande langgevelboerderij gerenoveerd en deels verbouwd. Om de effecten van de beoogde plannen op beschermde natuurwaarden te bepalen is een quickscan Flora en fauna uitgevoerd door Lomans Ecoworks op 8 juni 2020 met rapportnummer 2020. Uit dit verkennende veldonderzoek bleek dat het plangebied mogelijk verblijfsfuncties vervult voor huismussen en vleermuizen. Het is niet uit te sluiten dat zich in de te renoveren langgevelboerderij nestlocaties en/of vaste rust- of verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen bevinden die verloren gaan met de verbouwingswerkzaamheden. Vleermuizen en huismussen inclusief hun vaste rust- en verblijfplaatsen (nestplaatsen) zijn strikt beschermd op grond van de Wet natuurbescherming. Een nader onderzoek is noodzakelijk. Door de initiatiefnemer is aan Lomans Ecoworks opdracht verleend om dit nader onderzoek uit te voeren.

In het kader van de voortgang van het project is in augustus en september 2020 het vleermuisonderzoek naar paarverblijfplaatsen conform Vleermuisprotocol 2017 opgestart. De overige onderzoeken naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zullen plaatsvinden in de periode mei t/m half juli 2021.

Tevens zal in de periode april- mei 2020 het nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen worden uitgevoerd conform Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*) versie 1,0 juli 2017 BIJ12.

In deze notitie zijn de bevindingen opgenomen van het nader vleermuisonderzoek naar paarverblijfplaatsen in de periode augustus/september 2020.

1.2 Doel nader onderzoek

Het doel van dit nader onderzoek is om op onderstaande vragen een eenduidig antwoord te krijgen:

- Zijn er in het plangebied jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied van de huismus aanwezig?
- Welke soorten vleermuizen komen in het plangebied voor?
- Welke (verblijfs)functies heeft het plangebied voor aanwezige soorten vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

Met het nader onderzoek kan worden vastgesteld, dan wel worden uitgesloten dat de langgevelboerderij mogelijk verblijfsfuncties vervult voor huismussen en vleermuizen. Als blijkt dat in de te slopen bebouwing vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn die verloren gaan met de renovatiewerkzaamheden, worden mitigerende en /of compenserende maatregelen voorgesteld, en mogelijk is een ontheffingsaanvraag voor de Wet natuurbescherming aan de orde.

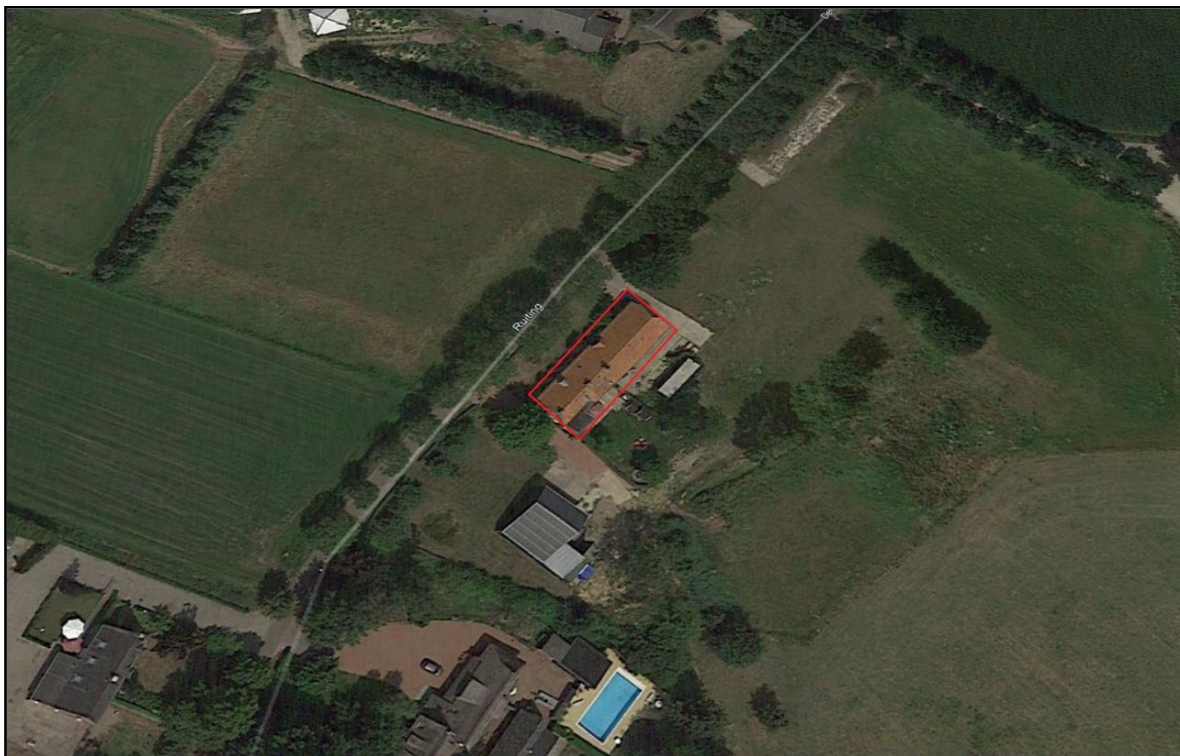
2. BESCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied De Ruiting 5 ligt ten westen van de kern Esch, gemeente Haaren in het buitengebied. Het plangebied maakt onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling 'De Ruiting' waarbij een viertal samenhangende locaties worden herontwikkeld. Voor de gronden is een integraal ontwikkelingsplan opgesteld waarbij behalve functionele wijzingen het accent zal liggen bij natuurontwikkeling en verbetering van het landschap.

Binnen het plangebied De Ruiting 5 bevindt zich een voormalige rundveehouderij.

De bebouwing bestaat uit een langgevelboerderij en een veldschuur. Het aanliggende terrein bestaat uit graslandpercelen en enkele bomenrijen.

Figuur 1. Ligging plangebied in de omgeving.

Bron: Google earth

2.2 Geplande ingreep en aanleiding nader onderzoek

De beoogde ontwikkeling betreft de omzetting van de agrarische bestemming naar een burger woonbestemming en deels bedrijfswoning ten behoeve van de beoogde recreatie ter plaatse. Daarbij zal o.a. de bestaande veldschuur worden aangepast en het voormalige stalgedeelte van de langgevelboerderij worden verbouwd tot een woning met logies.

De langgevelboerderij met pannendak biedt potenties voor huismussen en vleermuizen. Mogelijk gaan met de verbouwingswerkzaamheden beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en/of huismussen verloren.

3. Onderzoek vleermuizen

3.1 Werkwijze

Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een vleermuisonderzoek verspreid over het seizoen uit te voeren.

Het vleermuisonderzoek wordt volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017 uitgevoerd.

Het vleermuisprotocol is een hulpmiddel voor onderzoekers en beoordelaars om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie.

Gezien de mogelijk aanwezige soorten in de omgeving dienen 4 onderzoeksronden plaats te vinden in de periode eerste week juni tot 2^e week september:

- 2 rondes onderzoek met batdetector op kraam/ zomerverblijven, begin juni- half juli waarbij minimaal 30 dagen zit tussen de 2 bezoeken.
- 2 rondes onderzoek met batdetector op paarverblijven in de paartijd, periode half augustus – half september, waarbij minimaal 20 dagen zit tussen de bezoeken.

Voorafgaand aan het veldwerk is nagegaan welke vleermuissoorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn binnen het plangebied. Bekende verspreidingsgegevens en de aanwezigheid van voorkeurs habitat binnen het plangebied en directe omgeving zijn hierbij betrokken.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies voor vleermuizen in het plangebied te verwachten:

- Foerageergebied (beperkt)
- Zomerverblijfplaatsen/kraamverblijfplaatsen
- Paarverblijfplaatsen

Het plangebied en de directe omgeving zijn tijdens de veldbezoeken meerdere keren doorkruist al postend en lopend. Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een zaklamp met een sterke lichtstraal, een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (Pettersson D240x) en een Batlogger M. die van alle geluidswaarnemingen een opname maakt voor analyse in het programma Batexplorer. Het plangebied wordt conform de eisen van het protocol, wat betreft datumgrenzen, tussenperiodes en tijden, geïnventariseerd. Zodoende kan de aanwezigheid van vleermuizen aangetoond, dan wel uitgesloten worden.

4. Onderzoeksresultaten paarverblijfplaatsen

De inventarisaties zijn uitgevoerd door M. Lomans. De beide najaarsonderzoeken naar paarverblijfplaatsen zijn onder gunstige omstandigheden uitgevoerd. Hieronder het overzicht:

Datum	Tijdstip	Zon op/onder	Onderzochte functies	Weersomstandigheden
15-8-2020	21.30-23.45	20.58	paarverblijfplaatsen	gem. 21°C nevelig en windstil
12-9-2020	21.00-23.00	19.58	paarverblijfplaatsen	gem. 14°C half bewolkt, zwakke wind

Tabel 1. Overzicht uitgevoerde onderzoeken met specificaties.

Het eerste onderzoek op paarverblijfplaatsen heeft plaatsgevonden op 15 augustus. Dit onderzoek was voornamelijk gericht op het vaststellen van baltsactiviteit en paarverblijfplaatsen. Rond deze tijd van het jaar produceren de mannetjes vanuit de vlucht of op een vaste plek sociale geluiden (baltsroepen) om vrouwtjes te lokken. Mogelijk kunnen hierdoor paarverblijven worden vastgesteld.

Vanaf 21.30 u werden watervleermuizen, ruige dwergvleermuizen en gewone dwergvleermuizen passerend waargenomen langs de laanbomenstructuur van De Ruiting ter hoogte van het plangebied. Verder zijn vanaf ca. 22.45 u grote aantallen rosse vleermuizen foeragerend waargenomen boven de graslandpercelen van het achterliggende landgoed richting de Essche stroom. Verder werden enkel kortstondig foeragerende gewone dwergvleermuizen gehoord boven het plangebied, meest vliegend vanuit noordoost richting zuidwest. Er was geheel geen sprake van baltsactiviteit. Tweemaal kwam een laatvlieger rechtlijnig over het plangebied gevlogen. Deze avond was er geen sprake van roepende mannetjes en mogelijke paarverblijfplaatsen.

Het veldbezoek op 12 september was eveneens gericht op het vaststellen van paarverblijfplaatsen d.m.v. het waarnemen van baltsende mannetjes.

Alhoewel de omstandigheden gunstig waren deze avond, was er weinig vleermuisactiviteit te bespeuren. Boven het plangebied werd enkel kortstondige foerageeractiviteit van gewone dwergvleermuis waargenomen. Daarbij werd af en toe een baltsroep in de vlucht gehoord welke duidelijk niet in relatie stond met de bebouwing in het plangebied.

Paarverblijfplaatsen in de langgevelboerderij kunnen hiermee uitgesloten worden.

5. Conclusie onderzoek paarverblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied en directe omgeving 5 soorten vleermuizen waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) passerend
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) overvliegend en foeragerend in de omgeving
- Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) passerend

Tijdens de paarperiode (augustus-september) zijn binnen het plangebied geen paarverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen.